

seculi sunt omniter per experientia;
note. similiter et bono priuata sunt
autem amata. De leuicis dicens
quod promissio bonorum temporalium plus
mouet imperiosos quam promissio celesti-
um et spiritualium quam ob causas in
veteri testamento ubi nullus ce-
lum intravit. quoniam lex ipsa fuit deus
promisit temporalia et comminatus est
penas graues transgressoribus
sed in nouo testamento contrarium christus
fecit. laudando paupertatem et nemi-
nem occidendo. quia lex est caritatis per-
fecte. Tunc sic secundum augustinum. in veteri te-
stamento pauci erant perfecti. et
pro tanto ad nouum testamentum
pertinebant quod eius legem in paupertate
seruauerunt. Ita hodie in nouo te-
stamento. multi sunt ad vetus
testamentum pertinentes moribus;
quos plus moueret ad dei ser-
uanda mandata promissio principalium
temporalium quam futurorum. et similiter
omniacum peccatorum civilium. sed hoc christus
nec daret nec promittere voluit
quia ob tales respectum mandata
implere non esset salutare multum.
Sed tunc est salubre. quando
ob dei bonitatem principaliter precep-
ta suam. De tercijs dicens quod
ut plurimum salubrius mouet ius-
tos et perfectos meditatio gaudi-
orum celi quam meditatio peccatorum infer-
ni licet utraq; salubriter moueat
Primum patet quia consideratio benefi-
ciorum excellencium et principalium
est efficacior in causando amorem dei

intuitu sue bonitatis precise quam
sit consideratio beneficiorum minus
principalium. Secundum patet quia omne
placatum peccatorum inferni facit bonos
et iustos ferri in deum per dilectionem
in quantum summe iustus est. Sic me-
ditatio gaudiorum celi facit ipsum
amari in quantum summe pius est libe-
ralis et bonus. Sed autem notantur ut
plurimum. quia consideratio peccatorum
potest etiam haberi cum motio maxime
dei bonitatis. Ipse enim tanquam primum
in parte maxime nos diligens
peccatis inferni idcirco instituit. ut
ab eo profugere ipsi inspectis et vn-
diq; male suscepti ad eum redirent
et sic habent pene inferni rationem;
maximi beneficij et per ole quies
caritativae mouere ad deum.

Capitulū Quintum.

Dostremo de primo sua
a
duo decalogum. Ter-
tus tractatus est vice de
gaudijs future beatitudinis. de qui-
bus tria etiam sunt videnda. Primo
de gaudijs exterioribus; quicquid sen-
suum. Secundo de interioribus; Ter-
cio de superioribus. Exteriora sunt
igne. xiiij. scilicet; Celi collocatio. mu-
di renouatio. quicquid sensuum actu-
atio. dotum quatuor corporis et trium
anime collocatio. aureolarum et
fructuum datione. beatorum asso-
ciatio. et christi humanitatis sen-
satio. **Q** Primum est celi collocatio
b
Est autem celum in quo colloca-
tur beati secundum doctores in secundo

di. ij. dictū empirreū ob sui lu-
minositatē nō ob calore. Est
capacitatis q̄dam mō infīnīte.
est a vni forme. immobile. a i
corruptibile int̄ se splēdidissi-
mū. Ad ext̄r nō radiatiū ad
n̄m visum. lic; s̄m th̄. in sum-
ma in ista inferiora nobilissīe
influat. Subitatur vtz diūse
māsiōes sint in celo empirreo
R. th̄. in. iij. di. xlix. q̄ sic vbi
tria sc̄m eū nōnda sunt. Pri-
mo q̄ diūsi sūt grad⁹ in bt̄is
quo ad coz bt̄itudies. Secū-
do quo ad māsiōnes Tercō pe-
nes q̄d attēdātur iste differē-
cie Primo sunt grad⁹ bt̄itudi-
nis in bt̄is nō quo ad obiectū
s; q̄ ad opacōez. Bt̄itudo enī
cōsistit sc̄m ph̄m. x. Eth̄i. in
duob; . Prio in nobilissīa opa-
cōe. sc; i vidēdo diligēdo ⁊ fru-
endo dū clare. Et vn⁹ clarius
alio ista h; . Et sic bt̄itudo ha-
bet ḡdus. Cui⁹ racō ē. q̄ p̄mi-
um deb; cozrespōdere merito. s; vn⁹
pl⁹ q̄ alius h̄ meruit. vn̄
i. cor. xv. Stella differt a stel-
la in claitate sic erit a resurre-
ctio mortuoz Secūdo cōsistit
i obiecto nobilissimo sc; deo.
Et sic bt̄itudo nō h; ḡd⁹. q̄
deus est vn̄icus q̄ ab oibus vi-
detur. vn̄ math. xx. dicitur q̄
oēs acceperūt singulos denai-
os. Secūdo nōnd sc̄m eūdē
ibidē q̄ sunt etiā gradus i ce-

lo. quo ad māsiōnes aie ⁊ coz
pis ut doc; autoitas Joh. xiiij.
In domo p̄ris mei in ansiōes
multe sūt. Et racō q̄ in q̄libet
ciuitate ⁊ quolib; pallacō be-
ne ordiatis ē māsiōnū distm-
ctio S; celū ē ordīnatissīa ciui-
tas s̄m q̄ apoc. xxi. d; . Primo
ōndetur s̄m th̄. māsiō aīme.
Secūdo cozpis Pro intellcū p̄-
mi nōnd. q̄ sic māsiō i cozpa-
lib; ē loc⁹ cozpalis i q̄ q̄ete q̄
h̄itat post motū. Sic in spūa
lib; post q̄ h̄ic q̄s motib; viz
tutū laborauit. tādē in loco
suo vic; dō q̄esc; dulcissime ve-
lut i domo p̄pria. dūte bt̄o Au-
g⁹. i. cōfess. fecisti nos dñe ad
te. ⁊ inq̄etū est coz n̄m donec
req̄escat in te. Et math. xi. xp̄s
ait. Venite ad me oēs q̄ labora-
tis ⁊ onerati estis. ⁊ ego refici-
a; vs vn̄ affecucō vltimi finis
appetitū mot⁹ n̄ri d; māsiō.
Et ideo diūsi modi assequēdi
fines vltimū dicūtur diūse mā-
siōes Et tñ cū deus adeptus ē:
vn̄ica est oim māsiō ⁊ domus
ut vn̄itas domus r̄ndeat vn̄i-
tati bt̄itudinis q̄ est ex pte ob-
iecti. ⁊ pluralitas māsiōnū r̄n-
deat differēcie q̄ est in bt̄itudi-
ne ex pte bt̄oz Sic etiā vide-
mus i reb; naturalib; . q̄ idē
ē loc⁹ sursum oim leuiū ad quē
tēdūt. s; vnūq; q; ptigit pro-
p̄mqui⁹ s̄m q̄ est leui⁹. ⁊ ita

hnt diūſas māſiones ſm drā
leuitatis. Et hxc qdē dca ſūt de
c loco ſpūali aie. **S** de loco cor
pōis dicit thō. m. iij. di. xliij. lo
cus o grū? vnicuiq; corpi glo
riōſo deputat9 ſm gdu ſue dig
tatis ptn; ad pmiū accñle nō
tñ o; q; dīmīuatur aliquid de
p̄mo q̄ tuncūq; ē extē illū lo
cū quā loē9 ille nō ptn; ad p̄
miū ſm q; actu otinet cor? lo
catū cū nīlfluat ī cor? glorio
ſū. ſ; magis recipiat ſplēdore;
de ipō ſm q; debitus ē p̄ meitis
vñ gaudiū de tali loco man; eti
am ei q; ē extē locū illū hxc thō.

S Tercō nōnd q; q; ad p̄miū
eēnciale ille ſimpliciter m celo
deo p̄p̄iquiorē hēbit māſioē; q;
h pl? habuit de caritate. cuius
rō ē ſm thō. ibid q; tota rō mē
rēdi ī actu aliquo a p̄ncipiū me
rēdi ē caritas. Et ideo ſm ei? diū
ſitate p̄mia diſtinguētur q̄uis
etiā ex ipō gñe actus poſſit ali
q; grad? ī merēdo oſiderai. nō
qdē reſp̄cū p̄mij eēncialis qd ē
gaudiū de deo. ſ; reſp̄cū alicui?
p̄mij accñtalis qd ē gaudiū de
aliq; bono creato. vñ q; h plus
h; de caritate. illi9 cor aie 7 o cu
liaie ī p̄na ert ap̄cōres ad reci
piēd maiorē hitum ſuis gloie
Et q; clarig vid; pl? dilig; 7 q;
pl? dilig; pl? gaudebit. a deo
p̄p̄iquior ert. hxc de thō. ī ſūmis
Ex qb; pt; p̄mo q; maitata p̄p̄i

q;us deo ī p̄ria oīugetur. a ſim
pliciter mai9 gaudiū hēbit. q; vir
go mioris caritatis. difficile tñ ē
maitatā maiorē caritatē hēre q;
virginē. q; ſm aplm. i. cor. vij.
mulier cogitat ea q; viri ſūt vñ
alibi di. de virgib; p̄ceptū dñi
nō hēo oſiliū aut dō. **P**t; ij. q; ī
domo celi ē pirrei corpalit vn?
pl? appropiquat huānitati xp̄i
ſm q; plus meruit h. ut pbabi
le vid; 7 h; p̄p̄inqtati aie ad deū
cornd; p̄p̄iquitas ad x̄ huām
tate; tūc maitata etiā hē p̄te
plus huānitati x̄ appropinqre
q; tepida vgo vñ xp̄s marie
magdalene familiaior fuit **P**t;
iij. q; aliq; alio r̄ſp̄cū v̄gies ſūt
p̄p̄inqtati quo ad accñle p̄miū
vic; aureolā. de q; videbitur de
aureolis poſtea. q; ap̄c. xiiij.
Sequit̄ agnū quocūq; icit.
deinde vidue. 7 poſtea oīugete
a demū alij otinentes. a poſtre
mo puei. **P**ro illo videtur face
q; xp̄s m̄ cena Johān p̄p̄iqui
orē ſibi a familiaiorē m̄ſeſſioē
oſtendit q; Petro xp̄i vicario.
Secūd p̄ncipale extrinſcū
gaudiū ē mūdi viſibilis purga
tio a inouacō de q; notat thō. i.
iij. di. xlvij. vbi cām purgacō
nis mūdi m̄ſeioris aſſignat ſic
Quia mūdu aliquo mō p̄pter
hōie; factus ē op̄rt; q; qn hō
gloificatur ſm corpus etiā ele
menta hūius mūdi op̄rtet q;

ad statū meliōrē mutētur. ut sic locus sit ouemētior. et aspe-
ctus delectabilior. Ad hoc autē qd
gloriā corpis hō seq̄tur oportet
prius remoueri ea q̄ glorie
opponuntur. q̄ sunt duo. scz cor-
ruptio et infectio culpe. Quia ut dicit
i. cor. xv. Corruptio in corrupte-
lā non possidebit et a ciuitate
glorie oēs in mūdi foīs erūt. Apoc.
vltio. Et similit̄ oportet mūdū
a otarijs dispositōibz ante qd
in nouitate glorie adducatur
apocōnari ei qd de hōie dictū
ē. Quāuis autē res corpalis s̄
iectū infectiois culpe eē non
possit. tñ ex culpa quedā in cō-
gruitas in rebz corporeis relin-
q̄tur ad hoc qd spūalibz dedi-
cetur. Idō videmz qd loca in q̄
bz aliq̄ crimia sunt omīssa nō
deputantur ad aliq̄ sac̄ in eis ex-
ercēda n̄ purgacōe qdā p̄mis-
sa. Et s̄m hoc ex peccāis hominū
quōdā in p̄donitate ad glorie
suscepōez p̄ s̄ mūdi recipit q̄
vsum n̄m cedit. vnde q̄tū ad
hoc mūdacōe indigz. et simili-
ter circa mediū locū p̄pter ele-
mētōz otactū multe sunt cor-
ruptōes et generacōes et alteā
cōes q̄ puritati. eoz derogāt.
Et idō ab hīs oportet elemēta
purgari. S; dicit p̄ qd purgabi-
tur s; s̄m Aug. x. de ciu. dei
et h̄etur in glō. i. cor. vii. Figūā
huius mūdi p̄teit. dicit glō. pul-

chritudo huius mūdi. munda-
noꝝ igniū cōflagracōe p̄bit
qd declarat t̄ho. vbi p̄rig dicit.
Illa mūdi purgacō ut dictū ē
remouebit a mūdo infectiōem
ex culpa relicta et impuitatē cō-
mixtiōis. et erit dispositō ad
glorie p̄fectiōez. Et idō q̄tū
ad hoc tria. ouemētissimē fiet p̄z
ignē. **P**rimo qz cū ignis sit
nobilissimū elementū et h; na-
turales p̄prietates s̄iles p̄prie-
tatibz glorie. ut maxie. p̄t; de
luce. Secūdo qz ignis non ita
recipit cōmixtiōez extrīnei p̄pter
efficaciā virtutis actie sic alia
elemēta. Tercō qz sp̄ra ignis
remota ē a n̄ra hitacōe. neqz
ita cōmūnis ē nob̄ v̄sus ignis
sic terre. aque. et aēis. vñ non
ita infectur. et p̄ hoc h; ma-
gnā efficacīā ad purgandū et
ad idē s̄btiliandū. etiā circa fi-
nē mūdi regnabit vitū cupi-
ditatis: mūdo iam q̄h̄ senescē-
te. qz ut dicit Math. xxiii. Tūc
refrigescz caritas multoz. Vñ
tūc etiā purgacō cōuemēter
fiet p̄ ignē. Sed dicerēs. vsqz
quo ignis attigz? R̄s̄o s̄m qd
dicit. ij. p̄. iij. t̄ntū ascendet iudi-
cij ignis quāntū aque diluuij scz
xv. cubitis sup̄ oēs mōtes. p̄
ignē enī poterūt cōsumi impu-
ritates elemētoꝝ que ex eoz
cōmixtiōe p̄ueniūt. huiusmodi
autē impuritates p̄cipue sunt

circa terrā vsq; ad mediū aeris
intersticiū. vñ vsq; ad illud spa
ciū ignis vltie cōflagraōis ele
menta purgabit. Tñtū etiā aq̄
diluij. ascēderūt. qđ pbabilit̄
estiai pōt ex altitudine mōciū q̄s
determiata mēfura. tñscēderūt.
S; d. quot loca purgacōe nō
idigēt. **R.** Infern? nō purgabi
tur qz totū qđ ē fedū i elemētis
p ignē ad locū dānatorz o gre
gabitur. vñ ad infernū purga
mēta adducēt. Celū vzo pur
gacōe nō indig; qz lic; dyabo
li ibi peccauerūt. tñ cū statū dya
boli inde electi fuerūt. nō fuit lo
cus peccādi. Eadē rōne nec padī
s; nec spā ignis. nec supiorē re
g
gio acis. **S; dices** quo or
dine erit purgacō p ignē a iudi
cis aduetus s; scdm eūdē ibi
dem. **Primo** conflagratio ignis
que mūdum purgabit iudicem
precedet. vñ psal. Ignis ante
ipsum precedet. **Secūdo** ut di
citur di. xlvij. qrti p totū tam
maloz q̄ bonoz hominū corpo
ra tunc viuēcium mēnerabit s;
differēter. Quia in mortali pro
tūc manentes penose cremabū
tur in vniālib; existentes pur
gabūtur penose. 7 valiter. sed
mūdi resoluentur sine dolore.
Tercio omniū tā maloz q̄ bo
nozū resurrectio mortuoz fiet
7 resurrectio bonozū 7 eoz cor
poz glorificacō simul erit. vñ. i.

Cor. xv. **S**emiatur i ignobili
tate. 7 resurg; i gloria. **S**imul
aut cū corpa scōz glorificabū
tur. etiā tota creaturā suo modo
renouabitur ut patet Ro. viij.
Ipa creatura liberabitur a viciu
te corruptionis i libertatē glorie fi
lioz dei. **R**ico boni in ictu oculi
rapiētur p̄a virtute agilitatis
dote obuiam xpō in aera. i. tess.
ij. **E**t ptunc xp̄us iudex veniet
7 ignis s; illō ps. Inflāmabit
in circuitu inimicos eius sc; xp̄i
Qinto pt9 iudicis snia; ignis i
uoluet malos virtute dīma. vñ
dañ. viij. **F**luui9 igne9 rapidus
qz egredietur a facie ei9 glo. ut
pccōres trahat i gehēnā. **E**t lo
q̄tur eadē glosa de igne de quo
nūc est mentio. ut pat; p̄z quā
dā glosā q̄ ibi dicit. ut bonos
purget. 7 malos puat. vñ q̄c
quid grossum ē in igne. 7 fedū
sepabit a puro igne. 7 retrude
tur in infernū. **Q**uic qđ aut pul
chriū ē 7 nobile 7 subtile a luci
dū in supiorib; reseruabitur ad
gloriā scōz ut dicit glo. basilij
super illo ps. **V**ox dñi interci
dētis flāmam ignis. vñ **L**u. iij.
Cui9 sp̄ iudicis vntilabrum i
manu sua et purgabit areā suā
7 p̄gregabit triticū suū id ē ele
ctos i horreū. paleas aut id ē re
probos comburet igne inextin
guibili. **S; d.** quo inouabū h
tur alia corpa ptunc exq̄ non

Decimum**Preceptum**

purgabuntur omnia. sicut in
 tho. et alios super materia. di. xl
 viij. i. iij. **Q**ueda corpora purga
 buntur ut elementa et corpora tra
 toz. vnde tra erit tunc ut cristallus
 et planabit. aer erit clarius nec
 habebit obscuritatem. ventos. impu
 siones alias. nec similia. **A**qua
 et ignis fiet puriora et mane
 bunt secundum substantias et qualitates proprias
 que sensus sanctorum mulcebunt luce pro
 spicuitate et primis qualitatibus. non
 autem nocebunt. **A**lia autem corpora in
 nouabuntur superius quia sol stabit
 in oriente luna occidete. et motus
 omnium celorum cessabit ipsi quiescen
 tibus. et omnia amplius luce illustra
 buntur. **E**t sic a motu et a minori
 luce liberabuntur. vnde psalmus. xlii.
Ecce ego creo celum novum et ter
 ram novam. et non erunt in memoria
 priora. **E**t apoc. xxi. **V**idi celum
 novum et terram novam vnde psalmus.
 xxx. **E**rit lux lune sicut lux solis.
 et lux solis erit septemplex sicut
 lux septem dierum in die que alligauit
 dominus vulnere prophietae sui ubi gloria.
 interli. **P**ost iudicium et celum erit
 novum et terra noua omnia ei prop
 ter huiusmodi facta in eius lapsu pe
 iorata sunt et sola luna suo lu
 mie minorata. hec ibi vnde super
 iij. dicit thomas. di. xlvij. **Q**uod quod
 dicitur illa minoratio ad litteram pro
 babiliter intelliguntur. **S**ed alii pro
 babiliter ut dicitur dicunt quod mio
 racio illa facta sit que ad usum huius

Capitulum**Quintum**

modis. non in ipsis celis. sic quod homo
 post peccatum non tantum modum
 osecutus est ab eis sicut ante. pro que
 modum etiam gene. iij. terra male
 dicta dicitur in ope. **A**d. ut sic fit
 minoratio in rebus non secundum substantiam
 sed secundum effectum. vnde homo ante
 peccatum tantum modum habuit ex
 lumine lune sicut nunc ex lumine so
 lis. **S**ed post resurrectionem lux
 lune augmentabitur secundum rei ve
 ritatem. **E**t ut dicitur tunc luna lucebit
 tantum quantum nunc sol lucet. **S**ol
 autem in septuplum plus quam modo luce
 at. **Q**uamitas autem meliorationis et
 modus illi soli cognita est qui erit
 meliorationis actor. **O**mnia sunt
 thomas. omnia etiam profata tangit Apo
 stolus. **R**om. viij. di. **S**cimus quoniam
 creatura ingemiscit et parturit vti
 quia adhuc id est ad modum inge
 miscit et parturientis se huius mo
 tu. generatione. corruptione. et
 multis alijs. **S**equitur ibi non
 solum autem illa sed non ipsi primitias
 spiritus habentes et ipsi inter nos
 gemimus expectantes redemptionem
 corporis nostri. **S**ed prope ei salui facti
 sumus. **C**um igitur tanta inuocatio
 fiet bene christus ait luce. xxi. **C**elum
 et terra transibunt spiritus. que ad spiritum
 quam nunc habet non quo ad sub
 stantiam. **E**t. i. cor. viij. preterit figura
 huius mundi. **D**ubitatur cur
 ista inuocatio fiet. **R**espondeo. secundum thomas.
 ibidem. pro ut hitaciones queien
 tes glorificatis corporibus dederunt

Secūdo ut p̄ labōē q̄ hōi iūssu
dei fuierūt remunerētur. Tercō
ut b̄tū deūi in nouatis tāq̄ in spe
culo mūdiōri speculētur. Dubi
tatur vtz aialia. plāte a mine
ralia maneāt fm̄ sb̄am post iū
diciūse. idē q̄ nō. h̄ tñ b̄tū natu
ras eoz agnoscerēt optie ut i t̄cō
dicetur gaudio. Rō q̄re nō ma
nēt. p̄ma qz illa q̄ manēt debet
de sui natura eē p̄petua ut hōmī
tūc assimilētur h̄ p̄fata nō sunt
hōmōi. h̄ h̄. celi. āgeli. ⁊ elemē
ta. Secūda p̄fata corruptibi
lia solū sūt creata p̄t̄ hōiem ut
eū in hoc exilio iuuēt ad priam
fm̄ illud ps̄. *Q*uia subiecisti sub
pedib⁹ ei⁹ aē. Et rō. i. Inuisibi
lia dei a creaturā mūdi p̄ ea q̄ fecā
sūt intellcā o sp̄itūtur. S; post
iūditū oēs erūt i t̄mīno seu pa
tria infernī vel celi ad q̄d ergo
valerēt cū null⁹ eis egeat. Ter
tia eā ⁊ redit i secūda; qz ideo
nūc sunt p̄fata corruptibilia ut
hō iuuēt ad ostructōez domus
prie h̄ finito mūdo corruptibili
q̄lib; ē i domo celesti ego de p̄o
debet scale q̄ sūt h̄e corruptibi
les creaturē. Sic fit i ip̄paracōne
turris ⁊ pallacij t̄remi. *Ca. vi.*

Tertū p̄ncipale gaudiū
a Tertūsecū eit visio corp̄a
lis delcābilissā. *U*bi
nōndū p̄mo fm̄ thō. m̄. iij. dis
xliij. qz oēs q̄q; s̄sus erūt i
actūm p̄ria. Rō cō qz ibi erunt

in maiori p̄fcoe q̄ hic. h̄ h̄ sunt
in actu ergo ibi. *T*ercū vicin⁹ se h̄;
sensus ad aia; q̄ corp⁹. sed cor
p⁹ p̄miabitur p̄ dotes fluentes
ab aia. ergo sensus. *T*ercū soti⁹ la
boris d; esse soci⁹ o solacōis. S;
q̄q; sensus hic fuierūt laborā
do aie. ergo ip̄a o solata sc; an
ma ip̄i id ē sensus p̄miari dñt.
Secūdo nōnd qz q̄lib; sensus
in p̄ria agnosce; aliq̄ singulaia
vel salte; aliq̄d singulae ⁊ p̄ci
pue magis excellens de q̄libet
sp̄e rez sensibiliū p̄bat mgr̄ Jo
hānes de tabaco de sensibilib⁹
delicij⁹ paradisi qz fm̄ doctores
cōmūter in p̄ria plus restitue
tur q̄ i paradiso adā pdidit. S;
in paradiso fuiss; agm̄cō rez sen
sibiliū ig; aē. *T*ercō nōnd b
qz q̄uis post hanc vitā nō sine
q̄dā sensibilia puta aialia plā
te aē. tñ p̄ influxas species sensi
b; a deo mediāte intellectu p̄nt
visimilit̄ i p̄ria vidē sensibilia
p̄terita nō exñtia pat; qz aia se
pata fm̄ thō. m̄. iij. itelligit itel
ligibilia p̄ sp̄es influxas ergo et
sensus p̄cipit s̄sensibilia p̄ sp̄es in
fluxas alias sensus nō p̄porcio
naētur intellcūi p̄o tūc i p̄ci
bilitate q̄d mōstruosū foēt. Et
hāc sensacōne; nec situs nec di
stātia nec absētia sensibil⁹ ip̄di
et nec it̄p̄oicō pt; qz p̄ thō. d̄ma
v̄t⁹ b̄t̄is ad nutū in oib; sb̄uei
et a adit a assistet in oib; que